

CESTY A ROZCESTÍ

František Machara

Copyright © František Machara

2023

Bylo to ve čtvrtek, 19. června 1969, mimo jiné moje současná manželka Pavlína slavila tento den svoje první narozeniny. Já s bráchou Pavlem jsme si jeli do Brna pro naši novou kytaru, šestistrunku, jak zpívá dnes již slavný kanadán Bryan Adams ve své písni Summer of 69, že dostal také svou první, když mu bylo deset let. No, naše první to nebyla, ale jako nová ano. Doposud jsme hráli na starší španělky a gibsonky, co jsme buď koupili v bazarech, nebo od kamarádů, co měli majetnější rodiče a koupili jim je, ale nebavilo je to, nebo neměli hudební sluch, tak se nástrojů zbavili.

Bylo nám patnáct a už jsme měli svoje občanky. Blížily se prázdniny a ve škole se tou dobou jezdilo na školní výlety, tehdy jsme z toho důvodu měli ve čtvrtek a v pátek ve škole vyučování jen do desáté dopoledne, tak jsme si naplánovali s bráchou tenhle výlet. Do Brna jsme jeli poledním autobusem, z nádraží pak šli pěšky po Třídě Vítězství dnešní Masarykově, a pak nahoru nad Zelný trh, do prodejny hudebních nástrojů. Tam jsme si vybrali tu španělku šestistrunku, stála tehdy i s koženkovým obalem přes sedm set Kčs, a padly na ni naše téměř veškeré úspory, co jsme měli z loňského roku ze žňových brigád v zemědělském družstvu ve Střílkách. Vyšli jsme z obchodu a pyšně kráčeli s naší novou kytarou dolů po Zelném trhu, zpátky na hlavní, a že půjdeme na nádraží a pojedeme domů. Když vcházíme na tu Masarykovu, vidíme zástupy lidí, jak se hrnou do tramvají, ptám se jednoho kolemjdoucího místního, cože se to děje. Pocem, kemo, ty to nekomeš?, na Zimáku hrajo Beach Boys, kořeni z Ameriky, podte za mnó, pojedeme šalinó, jsme tam za chvílu...

Vždycky se mi ten brněnský hantec líbil, od malička jsme se ve Střílkách kamarádili s klukama z Dětského domova, a oni většinou byly z Brna. Šalina, nebo také šmirgl, to byla tramvaj, tak jsme nasedli a jeli až k tomu zimnímu stadionu Za Lužánkami, který už dneska neexistuje. Celou cestu jsme drželi tu naši novou kytaru nad hlavami, ta šalina byla tak nacpaná, že by to naše sladké dřevo, jak se jí také říkalo, určitě nepřežilo. U stadiónu jsme vystoupili, co říkám, skoro vypadli ven, jak nás ten dav tlačil. Už bylo slyšet známou muziku, to ale ještě hráli předskokani, brněnští Synkopy 61, ti se nám s bráchou líbili také.

Později jsme často jezdívali i na jejich koncerty a zábavy, když hrávali blízko kolem Střílek, třeba v Bučovicích, nebo v Břestku u Buchlovic. Zrovna slyšíme píseň Válka je vůl, to je fakt, válka je pořádněj vůl...

Všude kolem stadionu je plno lidí, tlačí se bránami dovnitř, stejně se tam všichni nedostanou, ten stadion není nafukovací, vždyť je slyšet i tady, říkáme si s bráchou, a posadíme se na zem do trávy, kolem nás už sedí spousty takových jako my, co si přišli jen poslechnout. Synkopy 61 dohráli, po asi dvacetiminutové pauze spustili už ti plážoví kluci z Ameriky, Beach Boys. Samozřejmě začali svou nejznámější Barbara Ann, dále pak Surfin' U.S.A., Good Vibrations, California Girls, Fun, Fun, Fun a další a další. Poslouchali jsme asi tak dvě hodiny a notovali si i s davem kolem nás všechny ty známé jejich písničky. K večeru, kolem šesté hodiny, jsme se s bráchou vydali zpátky tou šalinou na nádraží, a rozhodli jsme se, že pojedeme domů vlakem. Od malička mám rád nádraží, a brácha Pavel to má také tak. Je to asi od doby, kdy jsme byli malí a bydleli v Pošumaví na vesnici, blízko železnice. Chodívali jsme denně do školy pěšky asi tři kilometry do Střelských Hoštic. Cestou jsme přecházeli kolem nádraží, přes koleje, kudy vedla železnice z Českých Budějovic do Plzně.

Později, když jsme se v osmi letech přestěhovali na Moravu, jezdívali jsme o prázdninách k babičce vlakem. Od devíti let jsme cestovali už sami. Tehdy jsme prožívali ty chvíle na nádražích, kdy jsme čekávali na ten náš vlak. Velká nádraží jako v Brně, v Českých Budějovicích, také později na našich trampských cestách v Praze, v Plzni, nebo třeba ty menší, v Třebíči, v Jihlavě, v Přerově, Kojetíně, Veselí nad Moravou, Trenčíně, a všechny ty další, co jsme míjeli na cestách při našich toulkách po trampování. Někdo má rád tržnice, někdo benzínové stanice, jiný zase třeba plavecké stadiony, někdo hrady a zámky nebo městské parky, my jsme měli rádi od malička nádraží. Tam se scházeli lidé, loučili se, nebo se vítali se svými přáteli či příbuznými, čekali tak jako my na ten svůj vlak. Teď jsme přijeli šalinou k brněnskému nádraží. Koupili jsme si jízdenky do Koryčan a šli na nástupiště. Tady bylo plno lidí, hlavně trampů s kytarami, co hráli a zpívali, a krátili si dlouhou chvíli čekáním na vlak. Na zemi na hromadě byly nakupeny jejich bágly, batohy s kotlíky, spacáky, cely a telátka.

Tak se říkalo těm německým vojenským batohům z třicátých let s kůží z teletiny. Všichni ti trampové byli kamarádští, byli to podle věku studenti, tak o pár let starší než my s bráchou, asi už měli ve školách volno, bylo po maturitách a přijímačkách, tak si jeli užívat do přírody.

Jak nás viděli s kytarou, hned nás zvali k sobě a že ať se k nim přidáme, ať si zahrajeme s nimi. My s bráchou, že proč ne, vybalili jsme naši novou kytaru, že ji tedy pokřtíme. Kluci hráli takové ty známé trampské písničky, které jsme znali a uměli, hrávali jsme je u táboráků, Bedna od whisky, Aljaška, Zlatokop Tom, Oranžový express a tak, většinou od Greenhorns, Rangers a podobně. Střídali jsme se s bráchou a každý hrál chvilku na kytaru, chvilku na foukací harmoniku, uběhlo půl hodinky a přijel náš vlak. Sbalili jsme kytaru do pouzdra, kluci posbírali svoje bágly a nasedalo se do vagónu.

Tam jsme se posadili do lavic a zábava pokračovala, bágly byly všude, nahoře nad sedadly, na podlaze v uličkách, ani nešlo projít přes vagón. Trampové se usadili, vzali kytary a hrálo se dále. Vlak se rozjel z nádraží a cesta ubíhala. Dali jsme se do řeči s našimi sousedy, a ptali se, kam že to vlastně jedou. No přece do Koryčan a na Vršavu, na potlach. Tak to máme společnou cestu, říkáme s bráchou. Za hodinku už jsme přesedali v Nemoticích na tu lokálku, motorový vlak, co pendloval mezi Nemoticemi a Koryčanami. Trampové už přestali hrát, už jsme jen seděli a povídali si, navzájem se představovali, a tak. V Koryčanech jsme vysedli a rozloučili se s trampy. Oni pokračovali ulicí od nádraží směrem k náměstí, tam prý mají v hospodě na Záložně sraz s ostatními, co se sjíždějí z okolních obcí a měst, od Uherského Hradiště, Kyjova a Hodonína. Tak tam bude dneska veselo, pomyslel jsem si.

My s bráchou jsme se vydali od nádraží přes Blišice polní cestou domů do Střílek. Cestou jsme si povídali, jaké to je fajn, takhle si vyjet vlakem nebo pěšky do přírody. Nabalit si do batohu pár konzerv, chleba, nějakou feldflašku s pitím, a zmizet na pár dnů, třeba na víkend, jen tak s kytarou a foukací harmonikou, pryč od civilizace, do lůna matky přírody. Tehdy nás to asi chytlo, ta atmosféra trampského života.

Řekli jsme si, že určitě už o prázdninách něco podnikneme. Bylo asi tak půl deváté večer, bylo ještě světlo, slunce se teprve chýlilo k západnímu obzoru.

Za chvíli zapadne tam, odkud jsme si s bráchou přivezli tu naši novou kytaru. Z polní cesty jsme vyšli u Malíškového kříže na silnici od Lískovce, blížili jsme se ke Střílkám. Přišli jsme domů, naši už byli doma z práce, pracovali v zemědělském družstvu a chodívali domů po osmé hodině večer.

Ihned jsme se pochlubili naší kytarou a také zážitky, co jsme ten den odpoledne měli. Mamka s babičkou byly rády a přály nám to, otčím, vlastně strýc Jara, jak jsme říkali nevlastnímu otci, ten nebyl našemu koníčku nakloněn, byl to svým způsobem morous, naprostý kulturní analfabet a ignorant. Nesnášel, když jsme hráli na kytary a zpívali, většinou jsme se zavřeli do pokoje k babičce, nebo jsme hráli, když byl v práci. Jak jsme vybalili tu novou kytaru, jen zavrčel, zase nějaký krám do baráku, je tady toho málo? Ale nám s bráchou to bylo jedno, těšili jsme se, až vypadneme z domu na nějaký náš opravdový první vandr.

Naplánovali jsme si jej hned na tento víkend. Na druhý den, v pátek po škole, která skončila jako včera hned po desáté, jsme se domluvili s kamarádem Mirkem, jestli půjde s námi, že bychom šli na Buchlov, pod břestickou skálu a na Salaš. On byl o rok starší, ze školy vyšel už vloni a pracoval jako pomocník na stavbách, nebo dělal závozníka svému otci, který jezdil nákladákem. On Mirek na učení moc nebyl, nebavilo ho to, ve škole asi třikrát propadl a vyšel v šesté třídě, nebyl sám, byli s ním ještě dva takoví Einsteinové, co prošli naší třídou a vyšli také tak. Ale s Mirkem byla vždycky legrace, měl takové fóry a nápadité komentáře, že jsme se kolikrát opravdu skoro váleli smíchy. On nebyl hloupý ba naopak, měl úžasné znalosti, hlavně o motocyklech, o autech a také o muzice. Také uměl hrát dobře na kytaru, a vlastně jednu z prvních jsme měli s bráchou od něj půjčenou, když jsme se učili hrát a svoji jsme ještě neměli.

S Mirkem jsme se kamarádili od klukovských let, ale od strýca Jary jsme měli přísný zákaz se s ním stýkat. Snad, aby nás nezkazil, nebo co, on totiž už od třinácti kouřil, a co vyšel ze školy, tak chodil do hospody.

My s bráchou jsme tam také občas zašli, ale jen na kofolu a zahrát si kulečnick, když byl volný. Kouřit jsme začali až později, v sedmnácti. Tak jsme se tedy domluvili s Mirkem, že se ve čtyři odpoledne pro něj stavíme. V obchodě u Sedlářů jsme si nakoupili pár konzerv a nějaké polévky v sáčku.

Také štanglu turistického salámu, půl metru špekáčků a štryclu stříleckého tříkilového kulatého chleba. Také nějaké Tatranky a Hašlerky, větrové bonbóny, aby se nám lépe dýchalo na cestách. Doma jsme si nachystali starý velký batoh, a všechno jsme do něj naskládali. Také dvě staré deky jsme srolovali do válců, a zabalili do nepromokavé cely, kterou jsme jako kluci měli v létě na zahradě jako stan.

Pohledali jsme doma ešusy a kotlík, co jsme měli z doby, kdy jsme jezdili ve třinácti na tábory a učili se vařit kotlíkové guláše. Našli jsme i jednu feldflašku, umyli jsme ji, vypláchli a naplnili pramenitou vodou ze studny. Na sebe oblékli džíny s koženými opasky a pouzdry s loveckými noži, flanelové kostkované košile, na krk šátek, staré vojenské mantly, co nám přivezl jednou náš strejda z Prahy. Na nohy obuli lehké trampky, na hlavy nasadili staré plstěné klobouky. Ještě vzít kytary a foukací harmoniky a můžeme vyrazit. Tu novou španělku jsme nechali doma, vzali jsme si starší kytary, co jsme měli doma, jednu španělku a druhou gibsonku. Rozloučili jsme se s mamkou a babičkou, a vyšli na dvůr, strýc Jara zrovna scházel po schodech ze zahrady. Když nás uviděl, neodpustil si zase tu jeho jízlivou poznámku, vypadáte jako strašáci do zelí, děláte jenom ostudu...

My s Pavlem jsme se jen na sebe podívali, zasmáli se, a mysleli si své, podívej se na sebe do zrcadla ty, strašáku jeden. To víte, puberta byla u nás zrovna v rozkvětu. Vyšli jsme z domu a dali se cestou ke kostelu, Mirek bydlel kousek od nás tím směrem. Už nás čekal před domem, vypadal podobně jako my dva strašáci, na rozdíl od nás měl ale už opravdové tele a na nohou vojenské kanady. Jinak stejně jako my, džíny, flanelová košile, na krku šátek, mantl a na hlavě klobouk. Pod teletem stočenou deku v celtě, nahoře kotlík a ešus, za opaskem feldflašku a lovecký nůž. Vyšli jsme ke kostelu, on si skočil ještě do obchodu pro něco na jídlo, a také dvoje cigarety značky Mars. Lidé, co kolem nás chodili do obchodu nebo na hřbitov se po nás otáčeli.

Nedůvěřivě si nás prohlíželi, asi nás nepoznávali, mysleli si nejspíš, že do vesnice přijeli kočovní maďarští cikáni. Už abychom byli někde v lese, pomysleli jsme si. Mirek mezitím přišel z obchodu, zapálil si jednu tu svoji Marsku, a že prý můžeme jít. Tak jsme vyšli, my tři trampové, vandráci, čundráci, strašáci do zelí, a kdo ví co ještě, jak by řekl náš otčím, strýc Jara.

Šli jsme směrem od kostela do lesa, kolem starého kamenného pískovcového lomu, kde se těžil kámen a drtil na písek. Cesta vedla lesem a my jsme přišli na rozcestí U Zeleného obrázku. Vpravo pokračovala směrem na Stupavu a ke koryčanské přehradě. My jsme odbočili vlevo, kolem stříleckého hradu, a pokračovali dále až k silnici E50, kde byl motorest. Říkávalo se mu Bumbálka, dneska se jmenuje Samota. Když jsem zmínil tu koryčanskou přehradu, tak zrovna s tímhle kamarádem Mirkem jsme tam i s bráchou zažívali nejedno dobrodružství jako kluci.

A právě díky Mirkovi jsme měli kolikrát docela nahnáno, ale také jsme se někdy skoro počurali smíchy. Jako když jsme chodili ze Střílek přes les na tu přehradu a za druhou její hrází pytlčili ryby. Byli tam krásní karasi, ale i menší kapři, jinak plotice, cejni, perlíni a tak. A také velké užovky kolem nás plavaly, když jsme se při rybaření, vlastně při pytlčení i koupali. Vždycky jsme měli s sebou kromě plechovky se žížalami pro jistotu nějakou tu cívku s vlascem, na konci špunt od vína s husím brkem, olověný broček a háček. Cívku jsme jednoduše navlékli na lískový prut, co jsme uřezali někde cestou, a bylo to. Cítili jsme se jako rybáři, když jsme tahali ty karasy, kapry a jiné ryby. Ale stejně jsme všechny vždycky pouštěli zpátky do vody. Co s nimi, že? To ale porybný, pan Gregor nevěděl, že je pouštíme. Zrovna, když jsme byli v nejlepším, objevil se uprostřed hráze přehrady a tlačil potichu toho svého pincka, jednosica nebo špalka, jak se mu říkalo. Najednou se zastavil a volá, haló, co tam děláte, kdo je to tam? V nás s Pavlem hrklo a okamžitě jsme vytáhli svoje pytláčky z vody ven, sebrali cívky s vlascem a chystali se utíkat do lesa. Jen Mirek, ten stál vesele dál a zavolal, tady jsou rybáři. Pan Gregor zakřičel, já vám dám rybáři, nakopl toho pincka, nasedl a rozjel se za námi. To už ani Mirek nevydržel, vytáhl svoji pytláčku, sebral cívku s vlascem, plechovku s žížalami, a utíkal do lesa spolu s námi.

Pan porybný ještě pár set metrů jel za námi, my jsme kličkovali mezi stromy, a utíkali, on to za chvíli vzdal, obrátil se a jel zpátky k přehradě. My jsme si sedli na spadlý strom, těžce vydechovali a smáli se jako blázni, když jsme si vzpomněli, jak Mirek volá, tady jsou rybáři. Spoustu takových veselých historek jsme s Mirkem zažívali. Teď jdeme tou cestou k silnici E50, scházíme po dlouhém schodišti dolů.

Přecházíme na druhou stranu a dalším schodištěm stoupáme nahoru k hospodě. Dneska je tady přes silnici lávka pro pěší, je to bezpečnější, už je daleko větší provoz než tehdy. Před motorestem je venku posezení, během léta je vždy v provozu tato zahradní restaurace s obsluhou. Sedáme si ke stolu, přichází číšník Olin a ptá se, co si dáme, Mirek si dává pivo, my s bráchou jako obvykle kofolu. Bereme do rukou kytary a hrajeme pár těch trampských písniček, co známe. Mirek vytahuje z telátka dvě lžíce, a cinká s nimi do rytmu. Číšník přináší naše nápoje, napijeme se a pokračujeme v hraní a zpívání.

Kde se vzali, tu se vzali, přišli k našemu stolu tři kluci, trampové. Asi dosud seděli uvnitř v hospodě, zaslechli naši muziku, tak se přišli přidat. Jeden měl s sebou kytaru, druhý šestistrunné banjo, a ten třetí tamburínu a foukací harmoniku. Tak to už byla skoro kapela, ještě tak potkat cestou někoho s houslemi a kontrabasem, country kapela jako vyšitá. Přisedli si k nám a představovali se, jeden si říkal Bimbo, druhý Páťa a třetí Amigo. A jak se říká vám, ptají se. Brácha říká, já jsem Pavel, brácha je Franta a tohle je Mirek, ukazuje na kamaráda. Vy nemáte ještě žádná trampská jména?, ptá se Bimbo. Ne, nemáme, vlastně jsme na vandru poprvé, říkám mu. Tak já vám nějaká vymyslím, chcete? Klidně, říkám a dívám se na bráchu a Mirka, jestli souhlasí. Souhlasili, tak Bimbo, byl to asi z těch třech kápo, povídá. Pavle, ty budeš Palis, Franto, k tobě by mi sedělo Fanny, a Mirek?, co třeba Miki. Podívali jsme se jeden na druhého, a říkáme O.K., bereme to. Tak jsme od této chvíle měli trampská jména. Mimo jiné, to moje, Fanny, to mi vydrželo hodně dlouho, přes třicet let, říkal mi tak brácha, kluci na vojně, mamka, kamarádi a známí, a také moje první žena Danuše.

Tak to nám ten náš první vandr začal moc hezky. Kluci Luboš alias Bimbo, Patrik alias Páťa a Karel alias Amigo, byli moc fajn kamarádi.

Přijeli sem odpoledne autobusem z Brna, má tady zastávku na trase Brno - Gottwaldov, dneska je to opět Zlín. Jsou všichni z Brna, právě skončili první ročník na stavební průmyslovce a jedou na velký vandr. Tak se říkalo trampování o prázdninách, nešlo se jen na víkend jako my, ale třeba na čtrnáct dnů, nebo na měsíc. Namířeno mají pod břestickou skálu, tam bývají o víkendech potlachy. Potom že chtějí jít zpátky přes Buchlov na Cimburk a na Vršavu u Koryčan.

Tak to máme kus cesty společné, říkáme jim. Tak se na to napijeme, říkají a zvedají půllitry s pivem k přípitku. Miki zvedl svůj půllitr, my dva s bráchou nesměle své třetinky s kofolou. Co to je kluci, říká Bimbo, dejte si také pivko, ne? Miki zavolal na Olina, dones nám dvě piva kámo. Olin byl v mžiku zpátky i s pivem, a my s bráchou jsme si přitukli s kámošema na našem prvním vandru také naším prvním pivem. Ne, že bychom pivo nikdy nepili, to ne. Vloni na té žňové brigádě, když bylo v srpnu vedro, vozili nám na pole zemědělci svačiny, a k pití sodovky zvané kombajnérky. Kolikrát byly teplé jako chcanky, jak se říká, bylo lepší zahnat žízeň pivem, to bylo dobré, i když bylo také teplé.

Tak jsme si připili, pak jsme sladili nástroje a spustili ty naše známé tramské a country písničky, co každý z nás dobře znal. Za chvíli kolem nás stál hlouček lidí, co seděli předtím v hospodě a teď si přišli poslechnout a zaspívat si s námi. Také přijel od Brna další autobus, a cestující i s řidičem, místo aby se šli občerstvit do hospody přistoupili k nám a poslouchali a zpívali si s námi. Ten autobus měl nakonec asi deset minut zpoždění, jak potom na poslední chvíli všichni spěchali si dát něco k pití a na toalety, než nasednou a pojedou dále. Tak jsme hráli a zpívali, blížil se večer, bylo něco před osmou hodinou. Domluvili jsme se, že bychom měli vyjít, pokud chceme přijít pod břestickou skálu ještě za světla, bylo to lesem kolem Starých Hutí a Zikmundova, přes Buchlov kolem Barborky tak hodina a půl cesty. Dopili jsme, zaplatili a vydali se na cestu. Cestou jsme si povídali, kluci z Brna vyprávěli různé příběhy z jejich prvních a minulých vandrů, říkali nám, kde je hezky na trampování a tak. Měli procestováno docela dost, jižní Morava, Vysočina, jižní Čechy, Sázava, Lužnice, Berounka. Nejvíce se jim líbilo prý na Sázavě, v těch tramských osadách, kam jezdí trampové už odedávna.

Cesta nám uběhla, a kolem půl desáté jsme rozkládali pod břesteckou skálou naše bágly, ležení pod širákem, a chystali si něco k jídlu. Na plácku kolem ohniště v takovém oploceném areálu patřícímu k té hospodě, už bylo kolem dvaceti trampů, chystali si také svoje ležení na noc pod širákem, někteří měli i bivaky, takové lehké stany bez podsady. Z hospody byly slyšet kytary a zpěv dalších trampů, tak dneska to vypadá na dlouhou noc, pomyslí si. Připravili jsme si něco k večeři, pár krajíců chleba, já jsem si dal paštiku, Palis kousek salámu.

Miki si šel opéct k ohni špekáček. Povečeřeli jsme, a že se půjdeme mrknout na chvilku do hospody. Bylo tam skoro plno, ale tři místa u jednoho stolu jsme našli. Sedli jsme si, dali si pivo, a poslouchali kamarády, jak hrají a zpívají. Byli to kluci z Uherského Hradiště, byli dobře sehrazení, pak jsem se dozvěděl, že je to vlastně kapela, Bodláci si říkali. Hrávali normálně bigbít, ale byli to všichni také trampové, tak si občas vzali jiné nástroje a hráli country. Měli dvě kytary, banjo, mandolínu, housle, kontrabas a zřejmě bubeník měl ozembuch. Hráli perfektně, to my jsme teprve začínali a učili se.

Zpívali jsme s nimi tak dvě hodinky, vypili ještě pár piv. Po půlnoci jsme zaplatili a vytratili se z lokálu, že už půjdeme spát. Venku u ohně sedělo ještě pár nočních ptáků, trampů, co se jim ještě nechtělo spát, bylo tam i pár holek, ale myslím, že nebyly na trampu, vypadalo, že jsou místní, a přišly jen ze zvědavosti se podívat na trampy. Zalehli jsme s Palisem a Mikim vedle sebe do svých dek a přikryli se celtami. Bimbo, Páťa i Amigo už spali, kousek vedle nás. Asi měli za ten den těch škopků trochu více než my, tak spěte kluci, dobrou noc, říkám. Dobrou, odpovídá Palis i Miki. Zaléhám, dívám se na oblohu, je plná hvězd, to je krásná noc, pomyslí si. Zítra, vlastně už dneska, je přece letní slunovrat. My jsme vyšli na svůj první vandr na jaře, a vrátíme se domů v létě, to jsou věci, co? Při těch myšlenkách jsem pomalu usínal.

Vstávejte všichni, a připravte si občanky, slyším najednou křik, otvírám oči a vystrkují hlavu zpod deky. Je ráno, asi půl sedmé. Co to je? Všude kolem policajti, pes, a kontrolují všechny spáče, ti se pomalu vyhrabávají ze svých spacáků a dek, a hledají v báglech občanky. Budím Palise s Mikim, koukají také, co se to děje, asi nějaká kontrola, někoho možná hledají.

Policajti chodí od jednoho ke druhému a kontrolují všem občanky. My vytahujeme z batohů také svoje a připravujeme ke kontrole. Miki se podívá na tu moji fotku v občance a dává jednu z těch jeho nezapomenutelných hlášek, kurva Fanny, ty tady vypadáš jako mýval. My s Palisem se dáme v tu chvíli do hlasitého smíchu, chechtáme se nahlas, kuckáme, až nám tečou slzy. Přiběhl k nám ten policejní pes a čmouchá kolem našich batohů. Za ním přišel jeden z těch policajtů, bere si a kontroluje naše doklady. Dívá se na nás, potom do občanek, v pořádku, říká, a podává nám je zpátky.

Zřejmě tady nikoho nenašli, kdo by je zajímal, vzali psa, nasedli do škodovky s nápisem VB, a odjeli směrem do Břestku. Tak nám začalo léto roku 1969. Teď už nemá cenu jít spát, říkáme si. Sbalili jsme si věci, zašli jsme na toalety vedle hospody, opláchli si obličej studenou vodou a rozloučili se s kamarády Bimbem, Pátou a Amigem, a také s ostatními, co byli vzhůru a už nešli spát. Vyšli jsme lesní cestou směrem na Salaš, že si dáme snídani až tam, venku v zahradní restauraci hospody U Rybníka. Šli jsme ranním lesem, bylo krásně, právě vycházelo nad obzorem slunce.

Ptáci zpívali a ze skládky vytěženého dřeva vedle cesty voněla pryskyřice. Nádherný den, čerstvý lesní vzduch, to je škoda si nezakouřit, povídá po chvíli Miki a vytahuje z kapsy ty svoje Marsky, zapaluje si a my s Palisem se už zase držíme za břicha a smějeme se jako blázni, když vidíme Mikiho, jak si to cigárko na tom čerstvém vzduchu vychutnává. Jdeme pomalu dále lesní cestou a za hodinku už vcházíme do obce Salaš. Je to krásná vesnice v údolí mezi lesy, vlastně jsou to domky a chalupy jen jednou řadou z každé strany vedle cesty, něco jako Stupava, a také tak dlouhá. Jsou tady tři hospody, to aby to neměli štamgasti tak daleko, z jednoho konce na druhý má vesnice asi tři kilometry.

Přišli jsme k té první, stojí vedle malého rybníka, má hezké venkovní posezení, ale otevírá až v deset dopoledne, my také nejdeme do hospody, dáme si tady snídani z vlastních zdrojů a budeme pokračovat dále, směr Bunč. Na břehu rybníka je velké ohniště obehnané velkými kameny, kolem dokola pár dvoumetrových polen k posezení. Sedáme si na ta polena, a vybalujeme si naše zásoby jídla.

Miki odběhl do lesa, vzápětí jde zpátky, v rukou nese svazek suchých smrkových větviček a pár silnějších klacků. Najednou se zastavil, a nahlas si uprdnul. My se podíváme, on stojí jako socha a nehýbe se. Co je Miki?, ptám se starostlivě. Hoši, buď jsem se posral, nebo krvácím. My se s bráchou na sebe podíváme, a málem se zase válíme smíchy, zase jsi nás dostal Miki, ty si nedáš pokoj. On v klidu jde k ohništi, zakládá a zapaluje oheň. Vytahujeme chleba a špekáčky, že si uděláme teplou snídani. Palis se rozhlíží kolem, na kraji lesa objeví lískový keř. Vstane a jde k němu, vytahuje svůj lovecký nůž a za chvíli přináší tři dlouhé pruty s ořezanými špičkami, jen napíchnout špekáček a přiložit nad oheň.

Miki se stará o oheň, já krájím chleba a chystám do kotlíku vodu na čaj, Palis nařezává a napichuje špekáčky na lískové pruty, dělba práce, jak má být. Opékáme si svoje špekáčky, za chvíli už to krásně voní, a pouštíme se do nich.

V kotlíku už vaří voda, zalévám v ešusech čajové sáčky s cukrem. Je nám dobře, u ohně je teplo, a sluníčko už také začíná hřát. Posnídali jsme, chvíli poseděli a povykládali. Bylo před devátou, řekli jsme si, že vyrazíme. Miki nabral z rybníka vodu do ešusu, a zalil hořící polínka na ohni. Sklidili jsme svoje nádoby, pruty jsme nechali u ohniště pro další pocestné, kdyby si chtěli také něco opékat. Vzali jsme svoje bágly a kytary, a vyšli cestou dolů kolem potoka jménem Salaška.

Na konci vesnice, na rozcestí před mostem přes Bunčovský potok, jsme odbočili na lesní cestu, směrem k Bunči, je to asi sedm kilometrů, našim pomalým tempem tak dvě hodinky. Jdeme cestou lesem, vlastně je to takový široký chodník. Po stranách na mezích právě dozrávají lesní jahody, sbíráme je a jíme, Miki, že je nemá moc rád, že si raději dá Marsku, opět jsme si s Palisem málem cvrkli do kalhot. Jdeme dále, povídáme si, občas si sedneme na nějakou kládu a hrajeme na kytary a zpíváme. Na sluníčku už je celkem horko, vysvlékáme si mantly a dáváme je na batohy. Cesta jde naštěstí většinou ve stínu stromů, a tam je příjemně. Sem tam potkáváme proti nám někoho, většinou jsou to také kamarádi trampové, zdravíme se všichni vodáckým Ahoj. Chvilku po jedenácté už přicházíme k turistické chatě na Bunči.

Tak to nám to hezky uteklo. Sedáme si venku na lavice u ohniště, sundáváme ze zad batohy, a vše ukládáme za lavice na zem.

Miki vystartoval do hospody, a za chvíli už nese tři püllitry zlatavého moku. Na co jsme vlastně brali ty feldflašky?, ptám se. Pro jistotu, říká Palis, a Miki přitakává, jo, pro jistotu, co kdybychom sem přišli, a hospoda tady nebyla. Zase se s bráchou smějeme, ta je tady už skoro padesát let, a ještě dlouho bude, povídám. Dobře, ale co kdyby zrovna dneska do rána třeba vyhořela. Zase smích, tak to jo, to jo, máš pravdu Miki, co potom? Sedíme, popijíme pivečko, je moc dobré na žízeň. A po pivečku také prý vyhládne. Co si dáme k obědu?, ptám se kluků. Máme tam ještě nějakou vepřovku a luncheon meat, můžeme to hodit do kotlíku a rozehřát, dáme si to s chlebem. Nebo chcete nějakou polévku?, ptám se. Ujal jsem se vlastně samozvaně kuchyně, celkem mne to baví.

Už v sedmé třídě, když jsem byl na táboře, naučil jsem se uvařit guláš. Také jednoduché polévky, vývary, česnekovou, kmínovou, bramboračku, houbovou a spousty dalších.

Já si vezmu trochu té konzervy jen tak, po studenu s chlebem, báhore ohřej, povídá Miki, a my s bráchou se zase skoro válíme pod lavicemi. Navíc brácha se zrovna napil piva, když slyšel tu hlášku, zakuckal se a pivo mu teklo i z nosu, ještě štěstí, že jsme seděli venku a nikdo nás neviděl, z hospody by nás určitě vyhnali. Dobrá, povídám, já něco přichystám, říkám a šmátrám v batohu. Vytahuji chleba, gulášovou polévku v sáčku a dvě ty vepřové konzervy. Palis a Miki si vzali kytary a začali hrát ty naše oblíbené písničky od Greenhorns, to aby mi šla práce lépe od ruky asi. Nachystal jsem na ohniště kousky suchého chvojí co tady bylo k dispozici, nahoru pagodu z naštipaných polínek, a zapálil oheň. Z batohu jsem vzal kotlík, zevnitř vytáhl skládací trojnožku, sestavil ji a postavil s kotlíkem nad ohniště. S ešusem jsem skočil k nedaleké pumpě pro vodu, tu pak nalil do kotlíku a přisypal tam obsah sáčku s gulášovou polévkou. Kluci hráli zatím dál. Ukrojil jsem pár krajíčků chleba, otevřel konzervy a nakrájel na tři víčka od ešusů plátky toho vepřového masa. Polévka za chvíli začala vařit, dám jí tak sedm, osm minut a bude hotová. Kluci hráli dál.

Od kotlíku to už začalo vonět, tak se co chvíli otáčeli a kontrolovali mne, abych to asi nepřipálil, nebo co. Za pár minut jsem kotlík s hotovou polévkou odstavil a na tři díly ji rozdělil do ešusů. Tak pojdte, zavolal jsem na ty muzikanty. Kluci odložili kytary a přisedli si ke mně na lavici, vzali si každý krajíček chleba, lžičky a pustili se do horké gulášové polévky ve svém ešusu. Dobrou chuť, říkám. Dobrou, máš to dobré Fanny, říkají oba s plnými ústy. Díky, povídám, to já ne, to navařila Vitana. Snědli jsme polévku, jako hlavní chod jsme si dali pak plátky vepřového z konzervy s chlebem, zapíjeli to pivem. Dojedli jsme, já jsem šel k pumpě umýt kotlík, ešusy a lžičky. Palis vytáhl z batohu peněženku, a že dojde pro pivo, Miki jej ale zastavil, že tam zajde on, že to zaplatí, když jsme jej pozvali k sobotnímu obědu, směje se, a my s bráchou také. Kotlík i ešusy jsem umyl, utřel utěrkou, složil trojnožku a vše sklidil do batohu. Miki právě vychází z hospody a nese tři püllitry s pivem. Sedáme si na lavice k ohništi a dáváme si po obědě dobré pivečko.

Od Kostelan vidíme přicházet partu trampů, jsou čtyři, dva kluci a dvě holky. Přijdou k nám, zdravíme se Ahoj, sedají si na vedlejší lavice u ohniště a ukládají si bágly na zem. Představují se, já jsem Alex a tohle je Pája, říká ten vysoký kluk a ukazuje na svého kamaráda.

Holky jsou Marty a Máňa, ale ani já nevím, která je která, jsou to dvojčata. Dívá se na nás, vy jste také jako jeden, povídá. Jo, my jsme také dvojčata, já jsem Fanny a brácha je Palis, náš kamarád je Miki, povídám. Odkud jste?, ptám se. My jsme z Babic, jdeme přes kudlovskou dolinu a Kostelany sem, a pak máme namířeno na Salaš a do Břestku, pod břestickou skálu, dneska je tam potlach, říká Alex. My jsme tam byli včera, je to tam fajn, ráno nás vzbudili policajti se psem, říkám. My jsme ze Střílek, odpoledne půjdeme na Brdo a na Vlčák, potom dolů do Zástřizel, v neděli ráno pak domů. Tak dobrá, říká Alex, chvíli si tady sedneme a něco pojíme, než půjdeme dál. Skočím pro pivo, říká Pája a vstává, Marty s Máňou se zvedají také, že si zajdou na toalety, jsou opravdu jako jedna, k nerozeznání. Alex i Pája jsou určitě starší, než my, řekl bych, že jim je tak osmnáct, devatenáct let. Marty a Máňa, asi šestnáct nebo sedmnáct.

Alex přiložil na oheň pár polínek a začal chystat jídlo, on bude asi ten kuchař z té party, Pája bude zajišťovat pití, a holky?, nevím, možná budou potom uklízet.

Za chvílku přichází Pája, nese celý tác, a na něm pět púllitrů s pivem a dvě žluté sodovky. Tady máte kluci, berte si, říká Pája a nabízí nám pivo, sám si bere jeden púllitr, druhý si bere Alex, tak na setkání kamarádi, říká Alex a přitukává si s námi se všemi. Marty s Máňou právě přišly z hospody, berou si svoje sodovky a také si s námi všemi přitukávají. Tak ať se vám potlach vydaří říkám a sedám si na lavici. Napijem se, pak bereme kytary, Miki foukací harmoniku a lžíce. Spustíme pár těch našich oblíbených písniček, Bedna od whisky, Zlatokop Tom, Niagara, Ascalona, Rodné údolí, Tisíc mil a tak podobně. Ty zná snad každý, a každý si je může s námi zazpívat. Alex mezitím něco ukuchtil na ohni a jeho parta se najedla. Potom sedíme, hrajeme, zpíváme, chvílkami si povídáme, popíjíme pivko a chodíme si pro další, a vracíme kamarádům jejich pohostinnost, holkám jsme dali každé Tatranky a ty Hašlerky, co jsme měli s sebou.

Utekly asi dvě hodiny a kluci a holky z Babic, že už by měli jít, mají to tak tři hodinky cesty, tak aby tam přišli ještě před potlachem, kolem páté odpoledne. Rozloučili jsme se se všemi, popřáli dobrou cestu, a Alex, Pája, Marty a Máňa vzali svoje bágly a šli pěšinou od hospody do lesa, za chvílku zmizeli mezi stromy.

Dobrá parta, že?, povídám klukům. Jo, jsou fajn, myslím, že všichni takoví kluci a holky, co mají rádi tramping a toulky přírodou, musí být fajn, říká Palis. To jo, říká Miki, ale rád bych věděl, co mají ještě ta Marty s Máňou rády večer, po setmění, když si dají nějakou tu deci. Podívali jsme se s bráchou na sebe, a teď jsme se fakt už málem pochcali, váleli jsme se na těch lavicích, a kdyby nás někdo v ten moment viděl, myslel by si, že máme padoucnici. No co?, povídá Miki, kamarád taky rád, říká se. Už dost Miki, nech toho, nebo se fakt pochčiju, říkám mu, dívám se na bráchu, a vypadá, že on už to udělal, najednou zmizel v lese a jen z dále bylo slyšet ten jeho neutuchající smích a nadávky, jak se snažil rychle rozepnout opasek a zip u kalhot, aby alespoň něco šlo ven a ne všechno do trenýrek. Jo, náš kamarád Miki, říkal jsem vám to, jak je to s ním, a tak to bylo pořád, nikdy jsme se s ním nenudili. Nejvyšší čas jít dál, povídám, jdu s púllitrem ke studni nabrat vodu a zalévám s ní ohniště.

Mezitím přišel brácha, ještě pořád se smál, ačkoliv jak to vypadá, měl mokro v trenýrkách. To cestou uschne, říká a bere si bágel a kytaru. Sebrali jsme svoje věci a vydali se na další trasu našeho putování. Směr Brdo, a dále na Vlčák. Bylo kolem půl třetí odpoledne, slunce pálilo a my jsme pospíchali do stínu stromů, do lesa. Osm kilometrů nám uběhlo jako nic, a byli jsme na Vlčáku. Odtud jsme mohli jít na Bumbálku a kolem stříleckého hradu zpátky cestou, kterou jsme včera přišli, ale my jsme se dali Studeným žlebem cestou do Zástřizel, podél říčky Litavy, asi hodinka a půl. Cestou jsme si stále povídali, sem tam jsme si sedli na mez nebo spadlý strom a zahráli si nějakou písničku, pokračovali dále, a už vcházíme do vesnice, kolem hájovny a Kulturního domu k hospodě, jak jinak.

Tady už nám pivo ale nenačepují, tady nás znají a ví, že ještě nemáme osmnáct. Nevadí, sedáme si ke stolu, a poručíme si tři kofoly a slané brambůrky. Skládáme si naše bágly a kytary pod okno do rohu, vedle našeho stolu. Paní hospodská nás obslouží a sedá si za pult na židli, z dlouhé chvíle štrikuje nějaký svetr nebo šálu.

Moc práce tady nemá, v lokále je asi deset stolů, jen u dvou sedí starší štamgasti a popíjejí pivo, na stolech jsou takové ty porcelánové podtácky, co vždycky cinknou, když na ně odložíte půllitr. U jednoho stolu hrají chlapi karty, u druhého sedí tři chlapi v montérkách. Jeden z nich, nějaký Lojza se otočí k nám, a říká, tak co kluci, zahrajete nám něco? No jasně, povídám, jestli vám to nebude vadit, a dívám se na ty karbaníky, co oni na to. Nevadí, jen hrajte. Bereme si s bráchou kytary, Miki foukací harmoniku a už jedem, Oranžový expres od Greenhorns, Bedna od whisky, Zelený pláň, dále pak Povídej, Želva, Slavíci z Madridu, Sbohem láska a tak. Asi se to štamgastům líbilo, dokonce i karbaníci přestali hrát karty, přisunuli si židle kolem našeho stolu a za chvíli s námi zpívala celá hospoda, včetně těch, co si přišli na pivo do džbánku, sedli si také, a zpívali s námi, ani jim nevadilo, že jim spadla pěna. Nevím, jak to bylo, asi se to rozkřiklo po vesnici, za půl hodinky byla plná hospoda, a prý, že je tady nějaká zábava, jako červená noc, nebo co. Už ani nikomu nevadilo, že nám není ještě osmnáct, poručili nám a nosili pivo za pivem, a my jsme hráli a zpívali, bylo už po šesté večer, a paní hospodské vůbec nevadilo, že má za hodinu zavírat hospodu.

Že sem chodili stále další a další zákazníci, že už nemá čas na štrikování. Někteří přišli oblečení opravdu jako na zábavu. Co jsme měli dělat?, líbilo se nám to, a tak jsme to přece chtěli, hrát a zpívat pro veřejnost. Lidé k nám chodili, okukovali nás, co jsme zač, přišlo i pár holek, jedna si sedla Mikimu na klín a zpívala s ním duo.

O přestávkách, když jsme na chvíli odložili kytary abychom se také napili, povídali jsme si s bráchou a Mikim, jak je to fajn, když děláš něco, co tě těší a líbí se to také ostatním. Jenom Miki neříkej teď nic, nebo..., říkám mu. Ne, neboj, povídá Miki. Ale kluci, víte co je divné?, vidíte tam toho dědu?, říká Miki a ukazuje na staršího pána u stolu vedle nás. Díváme se tam a čekáme, co z Mikiho zase vyleze. On má bakelitový nos. Podíval jsem se na bráchu, v ten moment právě pil z půllitru pivo, jak to slyšel, vyprsknul smíchy a pivo mu zase teklo i nosem. Vyskočil a běžel kolem pultu na záchod, paní hospodská se divila, co se děje, jestli mu není špatně. Já skoro to samé, lehl jsem si na stůl a schovával si obličej, aby nebylo vidět, jak se řečtám, ještě že jsem zrovna nic nepil.

Brácha za chvíli přišel, tentokrát měl kalhoty suché, sedl si ke stolu a říká, Miki, ty jsi fakt magor, chceš aby mne klepla pepka? No co?, Miki na to, mu se přes ten nos svítí, on ho má fakt umělý. Zase jsme se s bráchou na sebe podívali a jen stěží zadržovali další výbuch smíchu. Na toho dědu už jsme se pro jistotu už nedívali. Napili jsme se, vzali kytary a pokračovali v té sobotní červnové hospodské zábavě. Hráli jsme a zpívali ještě dobré dvě hodiny, hráli jsme už i lidovky, Škoda lásky, Na Šumavě je dolina, Okolo Hradce a tak podobně, pak jsme trochu přitvrдили, Olympic, Beatles, nějaký rock'n'roll, někteří už i tancovali. Kolem osmé jsme se všem omluvili, že musíme jít dále, že jsme na trampu, a za světla si musíme najít místo k ležení na noc pod širákem. Všichni to pochopili, děkovali za hezký večer, a že máme zase někdy přijít.

Slíbili jsme to, pokud půjdeme někdy kolem, ale už se to nikdy nestalo. Tehdy to bylo takové spontánní, neplánované, takové akce jsou vždycky nejlepší. Navíc, kdo ví jak dlouho se ti vesničané takhle nepobavili. A my?, neutratili jsme ani korunu, všechno nám platili ti štamgasti, a paní hospodská, ta nám děkovala, a někde stranou si určitě mnula ruce, jaký měla po dlouhé době kšeft.

Rozloučili jsme se a vyšli ven z hospody, měli jsme trochu nakoupeno, jak se říká, no pár piv bylo, cítím to v nohách. Co ty, brácho?, ptám se Palise. Jo, také to cítím. A já cítím také něco, povídá Miki. Ne, teď ne Miki, prosíme ho s bráchou skoro jednohlasně. Víte, ta holka, jak mi seděla na klíně, mně se něco začalo zvedat, ale žaludek to nebyl. Miki, ty zvíře, křikl jsem, a dívám se na bráchu. Ten už sedí na zemi, na mezi vedle silnice, a má zase ten jako epileptický záchvat. Ještě stačil odložit kytaru do bezpečí, jinak by chudinka přišla k úrazu, kdyby se na ni svalil.

Bráchu to za chvíli přešlo, Miki slíbil, že už bude hodný, a tak jsme pokračovali cestou přes vesnici směrem jakoby domů, ke Střílkám. Přišli jsme do části obce, říkalo se tady Přílepy, bylo tady pár chalup a vlevo na konci, hned pod vysokým valem na kterém byla silnice E50, tady bylo koupaliště. Bylo to vlastně střílecké koupaliště, a my jsme sem jako kluci chodívali se koupat. Teď už bylo ale pár let mimo provoz. Nesplňovalo technické ani hygienické normy, nebyla tam pitná voda, elektřina, zděné šatny a tak. Škoda, tady jsme prožívali také krásné chvíle s kamarády.

A chodívali jsme sem docela často, a také do kina do Kulturního domu, když se tehdy ve Střílkách stavěl nový Kulturní dům. Bylo to někdy v roce 1965, tehdy běžely ty filmy jako Vinnetou, Sedm statečných, Limonádový Joe, a tak. Sedávali jsme v první řadě a hltali ty šlágry, a za korunu, jednotné vstupné. Kolikrát jsme šli v sobotu nebo v neděli na koupaliště, koupali jsme se, hráli volejbal, nohejbal nebo jen tak na dece karty, a odpoledne šli do kina na film.

Teď jsme šli kolem toho koupaliště nahoru, přešli silnici E50 a zamířili k lesu do takového místa, říkalo se tady v Jasankách. Byl to jakoby sad stromů, ale ne ovocných, rostly tady mladé jasany. Uprostřed toho placu bylo velké ohniště a všude kolem tráva. Sem jsme chodívali často, dělali táboráky a tady jsme s bráchou také začínali hrát na kytary a zpívat. Scházela se tady parta kluků a holek ze Střílek, ze Zástřizel, z Chvalnova, z Kožušic, a také z Lískovce a Koryčan. Bylo to široko daleko vyhlášené místo, kde se setkávala mládež, hrálo se na kytary a zpívalo, a také popíjelo, slavili se tady narozeniny, svátky a tak. Teď sem přicházíme s bráchou a Mikim, odkládáme bágly a kytary, a sedáme si do trávy vedle ohniště.

Dneska tady nikdo není, je to divné, ale bude to asi tím, že je ve Střílkách zábava, myslivci pořádají na hřišti Červnovou noc. Miki zmizel v lese a za chvíli nese plnou náruč suchého smrkového chvojí a pár bukových polen. Zakládá na oheň, přitom říká. Hoši, ještě jsem vám něco neřekl. Jak jsme v té hospodě hráli, vy jste seděli zády k lokálu, já jsem seděl u okna, viděl jsem, jak tam ti lidi tancovali.

My jsme se s bráchou na sebe zase podívali, a už jsme věděli, co bude, zase nějaký ten Mikiho bonbónek, dobrá tentokrát jsme připraveni. No a, říká Palis, co tam bylo? Miki chvíli mlčel, přitom zapálil oheň, vstal, zapálil si Marsku a říká. Tam tancoval chlap bez nohy. Dívám se na bráchu, už zase, leží na zemi a svíjí se smíchem, když ho vidím, musím se smát také. Pak se uklidníme, a já říkám Mikimu, to sis teď vymyslel, že? Ne, odpoví Miki vážně, říkali mu Hans, a ptali se ho, jak se tam vůbec dostal. On říkal, že ho přivezl soused na trakači před hospodu a do lokálu ho přinesl v náručí, fakt, nekecám, dušuje se Miki. Dobrá, věřím ti, říkám a dívám se na bráchu na zemi. Ještě stále má záchvat smíchu, a k tomu začal škytat. To není dobré, říká Miki, četl jsem, že jeden chlap škytal tři dny v kuse, musel jít do špitálu. Brácha se směje ještě víc. A co mu tam na to dali?, ptám se.

Prý nějaký skotský stříky, sprchy, chvíli teplá, chvíli studená voda, říká Miki. Tak to už bylo i na mně moc, chechtám se jak blázen a nejde to zastavit. Stačí, když se podívám na bráchu a na Mikiho, s jakou vážnou tváří to vždycky říká. Musím se nějak zabavit, takhle to dál nejde. Vybaluji z cely deky a chystám ležení na noc. Miki dělá to samé, už je klid, brácha vstává a jde nám pomoci. Uděláme večeři, povídám a vytahuji z batohu půlku štrycle chleba, co ještě máme. Ještě máme pár špekáčků na opečení, na ráno nám zůstane kus salámu, nějaká paštika a chleba, jídlo nám vyšlo dobře.

Nařezal jsem špekáčky nožem, vzal lískové pruty, co tady jsou vždycky nachystané a opřené o kmen jasanu, napíchl je na pruty a podávám je bráchovi a Mikimu. Svůj jsem opřel zatím o kmen jasanu a ukrojil tři krajíce chleba. Dal jsem chleba do víka od ešusu, a vzal si prut se špekáčkem a opékal jej nad ohněm. Pomalu se stmívalo, bylo teprve něco před devátou večer, ale tady pod těmi stromy už bylo celkem šero. Opekli jsme si špekáčky a povečeřeli.

U ohně bylo krásně teplo, leželi jsme na zemi na dekách, celtu nachystané na přikrytí. Jen tak jsme leželi na zádech, a dívali se mezi stromy na večerní oblohu. Bylo nám krásně, trochu unavení za celý den, ale spokojení a šťastní. Skoro už jsem začal usínat, ale probral jsem se, vstal a šel se vyvenčit. Cestou jsem vzal z nedaleké hromady velké bukové poleno, a vložil ho na oheň, aby nám dlouho vydrželo hořet. Dívám se na bráchu a Mikiho, oni už spali. Přikryl jsem je celtami, co měli vedle sebe, ještě jsem přikryl jednou celtou kytary, aby přes noc nezvlhly, zalehl jsem na deku a přikryl se také celtou. Krásná letní noc, pomyslím si. Za chvíli jsem usnul.

Vstávejte, Němci jsou v Berlíně, slyším v polospánku povel jako na vojně. To nás vzbudil kamarád Johnny ze Střílek, byl na té zábavě na hřišti, šel domů až ráno v pět, za svítání, nechtělo se mu ještě domů, tak se prošel sem, kolem Větráku, jak se říkalo větrnému mlýnu na kraji lesa. V roce 1963 vyhořel, pamatuji si to jako kluk, bydleli jsme tehdy kousek odtud. S Johnym jsme právě tady častokrát hrávali a zpívali u táboráků. On byl o sedm let starší, měl už po vojně, ale byl to jeden z našich nejlepších kamarádů. Uměl dobře zpívat a znal spoustu písniček, lidových, populárních i trampských a country a měl podobný humor jako Miki. Ten s bráchou vyskočili zpod celt, sedí a protírají si oči, Johnny, říká brácha, co tady blbneš? Miki říká Ahoj Johnny, kde ses tady vzal?

Přišel jsem vás zkontrolovat, jak jste na tom. Viděl jsem vás včera jít kolem našeho, prý jste šli na první vandr, říká Johnny. Jo, užili jsme si to, Johnny se posadil k nám, a my jsme mu stručně vylíčili naše zážitky z našeho prvního čundru. Tak to bylo fajn, příště půjdu s vámi. Jo, to bude super, bude legrace, říká Palis, zívne a lehá si zpátky pod celtu. Dívám se na ohniště, bukové poleno ještě doutná, vstávám a jdu k hromadě dřeva pro další polena. Roztopíme a uvaříme si na snídani čaj. Do ešusů dávám sáčky s čajem a pár kostek cukru.

Vytahuji z batohu skládací trojnožku, z batohu sundávám kotlík, do kterého nalévám vodu ze dvou feldflašek, sestavuji trojnožku a zavěšuji kotlík, dávám na oheň, za chvíli bude čaj hotový. Z batohu беру poslední kousek chleba a čtvrtku štangle salámu. Chleba krájím loveckým nožem na krajíce.

Je tady ještě jedna paštika, kdyby někdo chtěl. Dáš si s námi Johnny?, ptám se. Díky, ale mám po včerejšku žaludek jako na vodě, vína bylo hodně, k tomu nějaké pivo a rum, nechci jídlo ani vidět, ale díky, říká Johnny. Já pomalu půjdu, trochu se prospím, když tak se uvidíme na fotbale, jestli půjdete, říká Johnny, Ahojte, loučí se s námi a odchází pěšinou, kterou přišel. Ahoj Johnny, volají Miki a Palis, leží dále ve svých brloších, nechce se jim ven, asi čekají, až se rozhoří oheň, nebo až vycházející slunce začne hřát. Voda v kotlíku začíná vařit, zalévám čajové sáčky s cukrem ve třech ešusech. Krájím zbytek salámu na kolečka, a dávám i s chlebem na víko od ešusu. Snídaně je na stole, tedy na zemi, vstávat a cvičit, volám na ty lenochy. Ale nám se ještě nechce, říkají jednohlasně, jako by parodovali ty dva králíky z klobouku, to je ale jen náhoda, ti přišli na svět až o deset let později. Nakonec jim zavoněl asi čaj, nebo dostali hlad, vstali a posadili se na dekách. Podal jsem jim jejich porce a oni se pustili do jídla.

Posnídali jsme, vypili čaj a pak jen tak seděli, povídali si. Také jsme si plánovali, kam bychom mohli jít příště na vandr. Seděli jsme tak asi hodinku. Sluníčko začalo prosvítat korunami stromů, a začalo se oteplovat. Nechali jsme oheň dohořet, pak jsme pomalu sbalili svoje bágly, vzali batohy na záda, kytary, a šli jsme lesní pěšinou k Větráku. Tam jsme odbočili na polní cestu směrem k Loučkám, jak se tady říkalo pastvinám mezi Střílkami a Zástřizly. Přešli cestu a dali se lesní cestou směrem ke stříleckému hradu. Bylo to do celkem strmého kopce, šli jsme to asi půl hodiny.

Nahoře u hradu jsme přišli na rozcestí, tudy jsme procházeli v pátek. Odbočili jsme vpravo, a šli na rozcestí U Zeleného obrázku. Tam jsme si na chvíli sedli a odpočinuli si. Bylo půl deváté. Naši půjdou za chvíli do kostela, štěstí, že nás strýc Jara nevidí, strašáky, uválený, špinavý, smradlavý od táboráku, a s námi Mikiho. Chvilku před devátou se zvedáme, a jdeme tou samou cestou do vesnice, kterou jsme v pátek vycházeli. Přicházíme ke kostelu, tam už probíhala mše. Kolem kostela zahýbáme ulicí k našim domovům. U Kapličky se loučíme s Mikim, a říkáme mu, ať se na příště polepší. On, že určitě, říká a směje se, hned teď se převleču a půjdu do kostela, možná ještě stihnu přijímání. Podívám se na bráchu, už zase, začíná se chechtat a já s ním.

Radši už jdi Miki, Ahoj, říkáme mu. Tak Ahoj, odpovídá Miki, bylo to fajn, tak si to někdy zopakujeme, zamával ještě kloboukem na pozdrav a zmizel ve dveřích jejich domku.

My s bráchou pokračujeme a za pět minut jsme doma také. Naši byli v kostele, jak jsme předpokládali, doma byla jen naše babička a hlídala malého brášku Milana, bylo mu teprve osm měsíců. Zanesli jsme si bágly a kytary k babičce do pokoje a také se tam převlékli do domácího civilu, do tepláků. Teď sedíme na dvoře na lavičce s babičkou, ona houpe kočárek s bráškou, a vyptává se, jak jsme se měli, kde jsme všude byli, a tak. Babička nám fandila v naší zálibě, v krátkosti jsme jí pověděli o tom našem prvním trampingu. Bylo jí tehdy 67 let, se zaujetím poslouchala a kdyby prý byla mladší, jela by klidně s námi, třeba do jižních Čech, navštívit své známé, tam v malé vesnici, kde jsme bydleli. To je nápad, říkám bráchovi, o prázdninách bychom mohli jet na ten velký vandr na Šumavu, máme tam z dětství spoustu kamarádů a spolužáků ze školy.

A jak jsme si naplánovali, tak to bylo. Vyšli jsme ze školy z deváté třídy, začaly prázdniny, a my jsme spolu s Palisem a Mikim vyrazili na velký vandr po jižních Čechách. Byli jsme v naší rodné vesnici, navštívili jsme spolužáky a kamarády. Také na Lipně, na Boubíně, na Kvildě, u pramene Vltavy, Modrava, Kašperské Hory, projeli jsme i část západních Čech, Klatovy, Sušice, Horažďovice. Prošli jsme pěšky a projeli vlakem velkou část našeho rodného kraje. Přes Plzeň a Prahu jsme pak přijeli zpátky na Moravu, do Brna, v neděli, 20.července 1969, v době, kdy Neil Armstrong z modulu Apollo 11 vstupuje jako první člověk na Měsíc. Tak na tento vandr nikdy nezapomeneme...

Z Brna jako vždycky vlakem do Koryčan a pěšky domů, do Střílek. To byl nádherný vandr, nádherné prázdniny, nádherné léto roku 1969. A přišly další takové. Po prázdninách jsme s bráchou šli do učení, já do Kroměříže na střední odborné učiliště Pal Magneton, brácha do Rousínova u Vyškova, na střední odborné učiliště UP Koryčany.

A naše trampování nabralo další rozměr. Já jsem se seznámil s kamarádem Olinem z Kojetína. On byl o dva roky starší, původně šel ze školy na strojní průmyslovku do Přerova, po dvou letech studia ale přešel k nám na učiliště, a byli jsme spolu v jedné třídě. A byl to vášnivý a zkušený tramp. Jezdil pravidelně každý víkend, v létě, v zimě, prostě opravdu ortodoxní tramp, říkali mu Olaf. Bohužel, jezdil výhradně na severní Moravu, na Pustevny, na Bystřičky, do Beskyd a Jeseníků. Spolu jsme na vandru s Olafem nebyli nikdy. To brácha Palis, ten v učení poznal kamaráda trampa Ádu, jmenoval se Adolf a byl kousek od Třebíče, z městečka Okříšky. Ten trampoval už od dětství, jeho rodiče trampové ho brávali na čundry s sebou. Áda jezdil také každý víkend, ale na jih, k Vranovské přehradě. Tam se nám líbilo a začali jsme tam s bráchou jezdit také. Z Okříšek vlakem na Vranov, tak na půli cesty byla vesnice Opatov, a blízko u lesa rybník Vidlák. Tam měli trampové svoji osadu, a tam jsme s Ádou a dalšími kamarády jezdili na víkendy. Byla tam velká dřevěná chata, ohniště, kolem dokola posezení, příjemné prostředí. Houbařili jsme, v rybníce jsme se koupali, chytali ryby a pekli je na ohni. Byla tam vždycky legrace, samozřejmě, že s námi jezdil také Miki, a párkrát s námi byl i náš starší kamarád Johnny.

Bývaly tady také potluchy, pořádaly se různé soutěže. Jednou jsme šli hrát na místní hřiště fotbal, my trampové proti místnímu fotbalovému mužstvu. Uprostřed hřiště stála bečka s pivem, hektolitr s pumpičkou a pípou. Když někdo vstřelil branku, musel si načepovat půllitr a vypít jej na ex. Brankáři zase, když chytli balón a nedostali gól. Tak jsme hráli, dávali branky, a čepovali si pivo. Kolem středu hřiště jsme museli opatrně, abychom tu naši svatyni nezbourali. Hrál se na dvakrát třicet minut, jako žáci, ale ke konci zápasu už jsme stejně nevěděli, kam a na kterou branku máme útočit a střílet, byli jsme namol, byla to ale velká sranda. Tady, na osadě Vidláci se nám moc líbilo, a jezdili jsme sem skoro pravidelně, rok, co rok.

Léta ubíhala, bylo nám šestnáct, sedmnáct a osmnáct let. Kromě osady u Vidláku jsme časem projeli na velkých vandrech i další kouty naší vlasti. Byli jsme také jednou s bráchou a Mikim na Slovensku, to když jsme jeli navštívit naši babičku a dědu, kousek od Trenčína, v dědině Horná Súča.

Pomáhali jsme jim tehdy vyvážet z chlévů hnůj, vozili jsme ho s kravským povozem na pole. Děda Lukáš s babičkou Magdalénou byli velmi dobří a pohostinní, děda pálíval doma z cukrové řepy pálenku, říkali jí cukráš. Tak tenhle cukráš, ten měl asi tak 80%, a po každé té fůře hnoje bylo jedno kolo přípitků, ale ne malých štamprlí, jako se nalévají u nás na Moravě. Tady ten pohárek měl tak dvě deci, takový hořčičák, jak se říká. Už ani nevím, kolik těch fůr hnoje bylo, a kolik bylo cukrášů, také ne. Víím ale, že jsme ten den už nic nejedli, a spali jsme od večera až do druhého dne, do večera. Brr...

Také jsme navštívili naši tetu Pavlínu, strýce Ferdinanda, bratrance a sestřenice v Trenčíně. Tam jsme se s bratranci Milanem a Ferdou zlinkovali v jedné krčmě a pak jsme se šli koupat do Váhu, dodnes se divím, že jsme se tehdy neutopili. Na zpáteční cestě jsme jeli z Trenčína přes Uherský Brod a v Kunovicích přesedli na vlak do Hodonína. Vysedli jsme ve Strážnici, že se podíváme na ty slavnosti, co tady v létě bývají. Slavnosti jsme neviděli, zato pár hospod jsme prošli, a ráno se probudili v nějakém parku, nad námi socha prezidenta Masaryka, dlouho jsme nemohli pochopit, jak to, že ji tehdy soudruzi nespakovali, jako všechny ostatní, asi byla dobře schovaná, zarostlá keři a břechtanem, a ten v zimě neopadáva.

Za těch pár let, od patnácti do osmnácti, vlastně až do vojny, projeli jsme Moravu a Čechy opravdu křížem krážem. Sázava, Lužnice, Vltava, Berounka, a také skoro všechny větší přehradý, Vranov, Lipno, Orlík, Slapy, a tak. Na Slapskou přehradu jsme jezdívali z Prahy, z Palackého nábřeží, takzvaným parníkem, tam jsme cestou v podpalubí popíjeli Jakamarus. To když jsme byli s bráchou Palisem, Mikim a Johnym v západních Čechách, projeli jsme skoro celý kraj, od Šumavy na sever, Železná Ruda, Klatovy, Plzeň. Pak jsme navštívili jednoho strejdu v Ejpovicích u Plzně, cestou se stavili na hradě Karlštejn, a dalšího strejdu s tetou v Nučicích, u Rudné u Prahy.

Z Prahy jsme pak jeli jako vždy vlakem do Brna, a odtud do Koryčan, nebo někdy do Brankovic. Bylo to do Střílek tak stejně daleko pěšky, jako z Koryčan. Všude bylo krásně, všude se nám líbilo, ale zpátky domů jsme se vracívali vždycky rádi. Byla to nádherná léta, léta našeho trampování. Byli jsme mladí a hloupí, měli jsme spousty času, chodili pěšky, jezdili vlakem.

Když nám došly peníze, vozili jsme se načerno ve vagónech nákladních vlaků, bylo to naše dobrodružství. Milovali jsme to, všechna ta nádraží a nástupiště, koleje, vagóny a vlaky, lesní a polní pěšiny a stezky.

Všechny ty cesty a rozcestí.

Cesta má přede mnou v dáli mizí...